

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

คนเป็นสัตว์ประเสริฐ มีสติปัญญาความสามารถ มีหลักการและเป้าหมายในการดำเนินชีวิตที่แน่นอน คนถ้าขาดสิ่งเหล่านี้ก็คงไม่ต่างจากสัตว์เดียรฉานทั่ว ๆ ไป ที่มีชีวิตอยู่ไปวัน ๆ หาสาระและประโยชน์ไม่ได้ สำหรับสิ่งที่จะมากำหนดหลักการและเป้าหมายในการดำเนินชีวิตของคนได้ดีคือ ศาสนา เพราะศาสนาได้กำหนดหลักการและเป้าหมายในการดำเนินชีวิตไว้อย่างชัดเจน ดังที่แสง จันทร์งาม (2534, หน้า 24) กล่าวไว้ว่า ศาสนาคือปรัชญาชีวิต เพราะศาสนาให้คำตอบต่อปัญหาขั้นมูลฐานต่าง ๆ ของชีวิต คนที่มีศาสนาก็คือคนที่มีปรัชญาชีวิต มีแผนการระยะยาวสำหรับชีวิต เขาจะดำเนินชีวิตอย่างมีแผนและมีเป้าหมายแน่นอน การกระทำ คำพูดและความคิดของเขาจะมีความหมายและเป็นเครื่องเสริมเป้าหมายสูงสุดนั้นทั้งสิ้น สำหรับประเทศไทยมีพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ โดยมีหลักธรรมคำสอนเป็นหลักในการดำเนินชีวิต ดังที่ ชำเเล็ง วุฒิจันทร์ (2526, หน้า 1) กล่าวไว้ว่า ประชาชนชาวไทยกว่าร้อยละ 95 นับถือพระพุทธศาสนา โดยมีพระมหากษัตริย์ทุกพระองค์ทรงเป็นพุทธมามกะและเอกอัครศาสนูปถัมภก ขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี ตลอดจนศิลปวัฒนธรรมไทย ล้วนมีพื้นฐานจากพระพุทธศาสนาทั้งสิ้น พระพุทธศาสนาจึงเป็นศาสนาประจำชาติไทย สังคมไทยจึงเป็นสังคมชาวพุทธ

สังคมไทยถึงแม้จะได้ชื่อว่าเป็นสังคมชาวพุทธดังกล่าวก็น่าจะยังคงต้องประสบกับปัญหาต่าง ๆ มากมาย ซึ่งนับวันยิ่งจะรุนแรงยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ ดังที่ พระราชวรมนี (ประยุทธ์ ปยุตโต) (2528, หน้า 3) กล่าวไว้ว่า ในปัจจุบันปัญหาสังคมเพิ่มมากขึ้นและรุนแรงยิ่งขึ้น อาทิ ปัญหาเด็กและเยาวชน ปัญหายาเสพติด ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาครอบครัว ปัญหาศีลธรรม วัฒนธรรมและจิตใจ ในบรรดาปัญหาสังคมที่น่าเป็นห่วง มีปัญหาศีลธรรม วัฒนธรรมและจิตใจเป็นปัญหาสังคมที่น่าเป็นห่วงที่สุดปัญหาหนึ่ง เพราะเป็นปัญหาพื้นฐานที่ก่อให้เกิดปัญหาอื่น ๆ

ปัญหาต่าง ๆ ที่กล่าวมา ถ้าพิจารณาให้ดีจะเห็นว่าเป็นปัญหาที่ไม่ควรเกิดขึ้นในสังคมชาวพุทธ เพราะพระพุทธศาสนามีหลักธรรมคำสอนหรือหลักปรัชญาที่มีแต่จะทำให้ผู้ประพฤติปฏิบัติตามประสบแต่ความสุขความเจริญฝ่ายเดียว ดังที่ สุชีพ ปุญญานุภาพ และ (2526, หน้า 2) กล่าวไว้ว่า การที่พระพุทธศาสนาได้รับการยกย่องและเป็นที่ยอมรับของคนไทยโดยทั่ว ๆ ไปนั้น ก็เพราะพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่มีคำสอนที่ลึกซึ้ง มีเหตุผล มีปัญญา เป็นศาสนาแห่งปัญญา มีหลักธรรมคำสอนที่สามารถพิสูจน์ได้ ทำให้ผู้ปฏิบัติตามประสบแต่ความสุขความเจริญ และบรรลุสิ่งพึงประสงค์ได้ ดังนั้นถ้าทุกคนประพฤติปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนปัญหาต่าง ๆ คงจะไม่เกิดขึ้นในสังคมไทย สังคมไทยก็จะเป็นสังคมแห่งสันติ มีแต่ความสุข ความเจริญ ดังที่ คุณ โทษณ์ (2537, หน้า 9) กล่าวไว้ว่า การกระทำต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันถ้าได้นำเอาหลักพระพุทธศาสนาไปเป็นมัคคุเทศก์ ส่งทางดำเนินชีวิตในด้านต่าง ๆ อย่างเพียงพอ เหมาะสมเป็นธรรมเนียมปฏิบัติ เป็นสุจริตถูกต้องแล้ว ก็รับประกันได้ว่าชีวิตนั้น ๆ จะเป็นชีวิตประจำวันที่สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่ชีวิตกำลังเผชิญได้ สามารถนำความสุข ความปลอดภัย ตลอดจนความสำเร็จในสิ่งพึงปรารถนาให้แก่ตนเองและสังคมโดยรวมได้ รวมทั้งรูปแบบการดำเนินชีวิตประจำวัน ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณี ก็จะออกมาในรูปดี ส่งเสริมความสามัคคี ความเป็นเอกภาพและเอกลักษณ์ของชาติได้

ดังนั้นการที่จะทำให้สังคมไทยมีความสุขความเจริญในทางที่ดี ที่ถูกต้อง ทางหนึ่ง คือ การส่งเสริมให้มีการศึกษาค้นคว้าด้านหลักธรรมคำสอนหรือหลักพุทธปรัชญาให้มากเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและนำไปเป็นหลักในการประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวันอย่างจริงจังและถูกต้องที่ผ่านมาสังคมไทยไม่ได้ให้ความสำคัญในเรื่องนี้เท่าที่ควร จึงทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ขึ้น ดังจะเห็นได้จากการจัดการศึกษาที่พยายามแยกพุทธธรรมออกจากการศึกษา คือไม่ให้ความสำคัญในเรื่องของพุทธธรรมหรือพุทธปรัชญาเท่าที่ควร ดังที่ พุทธทาสภิกขุ (2541, หน้า 63) ได้วิพากษ์การศึกษาในปัจจุบันไว้ว่า การศึกษาทั้งในระบบโลกและธรรมเป็นการศึกษาหมางคั่น คือ การศึกษาทางโลกเน้นหนักไปที่การอ่านออกเขียนได้ แล้วนำไปสู่การเรียนวิชาชีพ ภาคสำคัญคือ การศึกษารวมอันเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา ระบบการศึกษาทั่วไปจึงเปรียบดั่งสุนัขหางคั่น ซึ่งเดินไม่ตรงทิศทาง ไม่สามารถนำมนุษย์ไปสู่การพ้นทุกข์ อันเป็นจุดหมายสูงสุดของชีวิตได้ สนองตอบกิเลสตัณหาด้วยการส่งเสริมวัตถุนิยมเท่านั้น จึงทำให้โลกขาดแคลนธรรมะ เพราะไม่รู้จักสิ่งที่เรียกว่าธรรมะอย่างถูกต้องจึงมีแต่ธรรมคือสิ่งที่สร้างปัญหามากยิ่งขึ้นแม้จะมีการศึกษา ร่ำรวยเพียงใด แต่ก็เต็มไปด้วยปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ แสง จันทร์งาม (2540, หน้า 1) ที่ได้กล่าวถึงสาเหตุแห่งความเสื่อมโทรมทางจิตใจ ซึ่งพอสรุปได้ว่า ความเสื่อมโทรมทางจิตใจนั้นมาจากลัทธิทุนนิยมและเสพสุขนิยมแบบ

ตะวันตกคือ ส่งเสริมการกอบโกยโดยไม่มีขีดจำกัด มีการประดิษฐ์ การจำหน่ายและการบริโภค
 อย่างไม่มีขอบเขต นอกจากนี้ผู้มีอำนาจในการบริหารที่ผ่าน ๆ มาก็ขาดนโยบายที่แจ่มชัด ปล่อยให้
 ปล่อยให้คนไทยถูกลัทธิดังกล่าวจุดไปสู่ความหายนะ ปล่อยให้สังคมเน่าเฟะ จนจริยธรรมอาศัยอยู่ไม่
 ได้ ส่วนองค์กรที่เป็นผู้นำทางจริยธรรมคือพระสงฆ์ก็ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่

ดังนั้นการที่จะแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ก็ต้องอาศัยการสร้างความรู้ความเข้าใจในทางที่
 ถูกต้องและส่งเสริมให้นำหลักพุทธปรัชญาไปประพฤติปฏิบัติกันอย่างจริงจัง สำหรับการสร้างความรู้
 ความเข้าใจ ก็ต้องอาศัยผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีความรู้ความเข้าใจช่วยเผยแผ่หรืออบรมสั่งสอน โดยเฉพาะ
 พระภิกษุสามเณรถือว่าทำหน้าที่โดยตรงในการอบรมสั่งสอนหรือเผยแผ่หลักธรรมคำสั่งสอนหรือหลัก
 พุทธปรัชญาแก่พุทธศาสนิกชน ดังนั้นพระภิกษุสามเณรควรมีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมคำสั่งสอน
 หรือหลักพุทธปรัชญาอย่างแท้จริง จึงจะสามารถช่วยให้พุทธศาสนิกชนเกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง
 ได้ ซึ่งที่ผ่านมาพระภิกษุสามเณรไม่ได้ทำหน้าที่ของตนเท่าที่ควร ทั้งนี้ก็เพราะพระภิกษุสามเณร
 ขาดความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมคำสั่งสอนหรือหลักพุทธปรัชญา จึงทำให้ไม่สามารถถ่ายทอดหรือ
 อบรมสั่งสอนแก่พุทธศาสนิกชนได้ ดังที่ แสง จันทร์งาม(2540, หน้า 3) กล่าวไว้ว่า อุปสรรคสำคัญที่
 ทำให้พระสงฆ์ไม่สามารถจะเป็นผู้นำทางจริยธรรมและทางปัญญาของประชาชนได้ก็เพราะพระสงฆ์
 ขาดความรู้ความสามารถ และพระสงฆ์ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวเกษตรกรในชนบทที่ยากจนมีระดับ
 สติปัญญาปานกลางและต่ำ นอกจากนี้พระสงฆ์ส่วนใหญ่ก็มาจากภูมิหลังที่ต่ำ ส่วนในด้านความรู้ก็
 ขาดความรู้อันถูกต้องและลึกซึ้งในพระพุทธศาสนา ขาดความรู้ทางโลกบางอย่างที่จะนำมาอธิบาย
 เปรียบเทียบกับพระพุทธศาสนาให้คนสมัยใหม่เข้าใจ ซึ่งสอดคล้องกับที่ ประเวศ ะสี (2530,
 หน้า 42) ได้กล่าวไว้ว่า พระสงฆ์ส่วนใหญ่ไม่เข้าใจพุทธธรรมอย่างลึกซึ้งและไม่เข้าใจสังคมปัจจุบัน
 ทำให้สื่อกับคนรุ่นใหม่ไม่ได้ รัฐบาลก็เกือบไม่สนใจสนับสนุนการศึกษาของคณะสงฆ์เลย การ
 ปรับปรุงและสนับสนุนการศึกษาของพระภิกษุสามเณร ซึ่งถือเป็นกุญแจสำคัญอย่างหนึ่งของการ
 พัฒนาสังคมไทย ถ้าพระสงฆ์ได้ศึกษาพุทธธรรมให้ลึกซึ้งทั้งปริยัติและปฏิบัติ ตลอดจนศึกษาให้เข้าใจ
 สังคมปัจจุบันและฝึกการสื่อสารกับคนรุ่นใหม่ สถาบันสงฆ์ก็จะเป็นประโยชน์ต่อสังคมไทยอย่างมาก
 เพราะช่วยพัฒนาทั้งจิตใจ การศึกษา อาชีพ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ดังนั้นผู้เกี่ยวข้องควรช่วยกัน
 ส่งเสริมด้านการศึกษาของพระภิกษุสามเณรเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในพุทธปรัชญาอย่างลึกซึ้งและ
 ถูกต้องพร้อมที่จะเป็นผู้นำทางจริยธรรมและสามารถที่อบรมสั่งสอนผู้อื่นให้เข้าใจได้ ซึ่งเรื่องนี้รัฐบาล
 ก็มองเห็นปัญหาและให้ความสำคัญที่จะพัฒนาคุณภาพของพระภิกษุสามเณรให้มีความรู้ความเข้าใจใน

หลักสูตรหรือหลักสูตรปรัชญา ดังจะเห็นได้จากการประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาขึ้น เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2514 ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่จะให้การศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรมดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อฝ่ายศาสนจักรและฝ่ายบ้านเมืองคือ ทางฝ่ายศาสนจักรจะได้ศาสนทายาทที่ดีมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรทางพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง ซึ่งในหลักสูตรพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (2537, หน้า 111) ได้วางหลักการไว้ดังนี้

1. เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ทางพระพุทธศาสนาให้แตกฉานเพื่อการเผยแผ่และศึกษาต่อ
2. เป็นการศึกษาที่มุ่งให้มีประสบการณ์ในการปฏิบัติกิจวัตรของสงฆ์อย่างถูกต้องและเคร่งครัด
3. เป็นการศึกษาที่มุ่งให้สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้อย่างเหมาะสม

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรกำหนดไว้ว่า การศึกษาตามหลักสูตรพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นการศึกษาที่มุ่งให้พระภิกษุสามเณรปฏิบัติตามพระธรรมวินัยสามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าวิชาการทางพระพุทธศาสนาไปพัฒนาสังคมตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขตามสมควรแก่สมณวิสัย

ดังนั้นจึงถือได้ว่า โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นสถาบันที่สามารถสร้างพระภิกษุสามเณรให้มีคุณภาพคือ มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรหรือพุทธปรัชญาได้ทางหนึ่ง แต่ที่ผ่านมามีพระภิกษุสามเณรส่วนใหญ่ที่จบจากโรงเรียนแห่งนี้ไปแล้ว ไม่สามารถนำหลักสูตรหรือหลักสูตรปรัชญาไปอบรมสั่งสอนหรือเผยแผ่แก่ผู้อื่น ได้เท่าที่ควร ทั้งนี้ก็เพราะพระภิกษุสามเณรส่วนใหญ่ที่เข้ามาเรียนมุ่งจะเรียนแต่วิชาการทางโลก ส่วนทางด้านหลักสูตรคำสอนหรือหลักสูตรปรัชญานั้นให้ความสนใจกันน้อยมาก นอกจากนี้ครูอาจารย์ก็ไม่ค่อยให้ความสำคัญเท่าที่ควรปล่อยให้ เป็นหน้าที่ของครูที่สอนด้านปริยัติธรรมเพียงไม่กี่รูป จึงทำให้พระภิกษุสามเณรที่จบไปแล้วขาดความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรปรัชญา ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าการที่จะทำให้พระภิกษุสามเณรมีความสนใจ และมีความรู้ความเข้าใจพุทธปรัชญาได้ทางหนึ่งคือ ครูทุกรายวิชาต้องช่วยกันสอดแทรกหลักสูตรหรือหลักสูตรปรัชญาลงไปในขณะที่สอนวิชานั้น ๆ และเห็นว่าการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรมไม่จำเป็นต้องตามแบบของฆราวาส ควรจัดให้เป็นลักษณะเฉพาะคือมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจด้านหลักสูตรหรือพุทธปรัชญาเป็นสำคัญ ดังที่ คณิงนิตย์ จันทบุตร (2532, หน้า 223)

ได้กล่าวไว้ว่า การศึกษาของพระสงฆ์เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการจรจรโยงความมั่นคงทางศาสนา การศึกษาที่ถูกต้อง มิใช่เป็นการศึกษาตามแบบฆราวาสแต่ต้องเป็นการศึกษาที่สามารถชี้นำฆราวาสได้ พระสงฆ์ควรมีความรู้ในศาสนาอย่างลึกซึ้ง เพื่อจะสามารถตัดสินใจปัญหาที่เกี่ยวกับหลักธรรมในศาสนา

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นพระสงฆ์ในพระพุทธศาสนา และเป็นครูสอนวิชาภาษาไทยในโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ได้สังเกตเห็นและตระหนักถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นและเห็นว่าวิชาภาษาไทยเป็นวิชาหนึ่งที่สามารถจะสอนหรือถ่ายทอดความรู้ด้านหลักธรรมหรือพุทธปรัชญาลงไปได้ โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับงานประพันธ์หรือวรรณคดีต่าง ๆ เพราะจากการวิเคราะห์เนื้อหาด้านจริยธรรม ในหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดทักษะสัมพันธ์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของ ยุพิน ธิธาดา ก็พบว่าเนื้อหาเกี่ยวกับจริยธรรมมากพอสมควร และ นิรมล ทัพเวช ก็ได้ศึกษาวิเคราะห์เชิงปรัชญา เรื่อง ไตรภูมิพระร่วง ก็พบว่าในไตรภูมิพระร่วงบรรจุสาระสำคัญทางพุทธปรัชญาไว้มากมาย จากที่กล่าวมาจะเห็นว่าวิชาภาษาไทยที่เกี่ยวกับงานประพันธ์หรือวรรณคดีส่วนใหญ่จะมีเนื้อหาสาระใกล้ชิดกับเนื้อหาทางสังคม และจุดประสงค์ของผู้แต่งก็มุ่งที่จะสั่งสอน หรือให้ข้อคิดเตือนใจในด้านต่าง ๆ แก่ผู้อ่านหรือผู้ศึกษาทั่ว ๆ ไปเป็นสำคัญ ดังที่ สุจริต เพียรชอบ (2531, หน้า 154-155) ได้กล่าวไว้ในเนื้อหาวิชาวรรณคดีไทยนั้นมีหลายเรื่องเกี่ยวข้องกับศีลธรรมจรจรโดยเฉพาะ เช่น ธรรมจริยา ความซื่อสัตย์สุจริต ความเพียร ความมัธยัสถ์ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เป็นต้น

ถ้ารับแนวการสอนด้านหลักธรรมคำสอนทางศาสนาแก่นักเรียนนั้น ได้มีผู้ศึกษาค้นคว้า และเสนอแนะไว้หลายท่าน เช่น ประภาศรี สีหอำไพ (2531, หน้า 46) ได้ทำวิจัยเอกสาร เรื่อง การใช้ภาษาไทยในธรรมกถาของพระกรรมฐานสายพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต วิเคราะห์ลักษณะธรรมกถาซึ่งแสดงแนววิธีสอนตามแนวของ นวังกัตตฤศาสตร์ และ สุมน อมรวิวัฒน์ (2528, หน้า 78) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนโดยสร้างศรัทธาและ โยนิโสมนสิการว่าเป็นวิธีการสอนที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย และสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตรปัจจุบันที่เน้นการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น นอกจากนี้ แสง จันทร์งาม (2540, หน้า 29) ก็ได้เสนอวิธีสอนคนของพระพุทธเจ้า 3 วิธี หรือปาฏิหาริย์ 3 คือ อิทธิปาฏิหาริย์ อาเทศนาปาฏิหาริย์ และอนุศาสน์ปาฏิหาริย์ วิธีการสอนต่าง ๆ ดังกล่าวมาน่าจะนำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการสอนหรือถ่ายทอดหลักธรรมคำสอนหรือหลักพุทธปรัชญาในวิชาภาษาไทยได้

จากแนวความคิดและสภาพปัญหาต่าง ๆ ข้างต้นนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษา และวิเคราะห์พุทธปรัชญาจากเนื้อหาในหนังสือเรียนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเพื่อเสนอ แนวทางหรือวิธีการถ่ายทอดพุทธปรัชญาในการสอนวิชาภาษาไทยให้แก่นักเรียนพระภิกษุสามเณร ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาด้านพุทธปรัชญาในหนังสือเรียนวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. เพื่อเสนอแนวทางการถ่ายทอดพุทธปรัชญาในการสอนวิชาภาษาไทย ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ทราบรายละเอียดเนื้อหาด้านพุทธปรัชญาในหนังสือเรียนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. ได้แนวทางในการถ่ายทอดพุทธปรัชญาในการสอนวิชาภาษาไทยสำหรับครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและผู้สนใจทั่วไป
3. เป็นแนวทางในการค้นคว้าวิจัยด้านพุทธปรัชญาและด้านอื่น ๆ ของหนังสือเรียนภาษาไทย ที่เกี่ยวกับการศึกษางานประพันธ์ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้กว้างขวางต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

วิเคราะห์เนื้อหาด้านพุทธปรัชญาในหนังสือเรียนภาษาไทย ตอนที่ 3 การศึกษางานประพันธ์ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่จัดพิมพ์โดยกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง 2533) พร้อมทั้งเสนอแนวทางการถ่ายทอดพุทธปรัชญาในการสอนวิชาภาษาไทย

นียมศัพท์เฉพาะ

1. การวิเคราะห์ (Analysis) หมายถึง การแยกแยะเนื้อหาที่เป็นพุทธธรรมหรือพุทธปรัชญา จากหนังสือเรียนวิชาภาษาไทย ตอนที่ 3 การศึกษางานประพันธ์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. หนังสือเรียนภาษาไทย หมายถึง หนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ใช้เรียนวิชาภาษาไทยในโรงเรียน ซึ่งจัดพิมพ์ขึ้นตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) โดยกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ รวม 6 เล่ม
3. พุทธปรัชญา หมายถึง หลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า ด้านอภิปรัชญา ญาณวิทยา และจริยศาสตร์ ซึ่งอาจปรากฏในรูปของ คำ วลี ประโยค ข้อความ บทบรรยายและพฤติกรรมของบุคคล